

(Eneſte Behandling af Lovforſlaget findes i Tidenden Sp. 1101 ff.; de ved denne Behandling foretagne Forandringer i Lovforſlaget i Tillæg A. S. 2345—46; Fællesudvalgets Betænkning og Indſtillinger i Tillæg B. Sp. 571 ff.)

Formanden: Det vil af Fællesudvalgets Betænkning ſees, at der for Landſthingets Vedkommende af Fællesudvalgets Fleertal er ſtillet 5 Ændringsforſlag, der alle ſtaaer i nøie Forbindelſe med hverandre. Til et af diſſe Ændringsforſlag, nemlig det under Nr. 3, er der ſtillet Underændringsforſlag, et principalt og et ſubſidiært, af den 6te Landſthingsmand for 9de Kreds (M. Andersen) og Folkethingsmanden for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjer), og fremdeles et Underændringsforſlag af Folkethingsmanden for Aalborg Amts 3die Valgkreds (S. Pederſen). Naar vi komme til Afſtemning, vil jeg anſee det for retteſt forſt at lade afſtemme Ændringsforſlaget under Nr. 3 til § 39 med de til det ſtillede Underændringsforſlag, ved hvilken Afſtemning da tillige de andre Ændringsforſlag maae betragtes ſom afgjorte, idet jeg dog ſkal forbeholde, at der, hvis Ændringsforſlaget forkaſtes, maa kunne finde Afſtemning ſted over Ændringsforſlagene under Nr. 1 og 5, ſaa fremt dette forlanges. Jeg antager, at den ærede Ordfører er enig med mig i denne Opfattelſe — (Ordføreren: Ja!) — Jeg ſætter ſaaledes ſamtlige de Indſtillinger, der for Landſthingets Vedkommende ere fremsatte af Fællesudvalgets Fleertal, nemlig Ændringsforſlagene under Nr. 1—5 tilligemed de ſtillede Underændringsforſlag til Ændringsforſlaget under Nr. 3 under Forhandling. Jeg ſkal give Ordføreren Ordet.

Ordføreren (Madvig): Det Hverv, der paaligger mig ſom det nedſatte Fællesudvalgs Ordfører for Landſthingets Vedkommende, ſkal jeg udføre ſaa kort og ſimpelt ſom muligt; jeg troer derved at imødekomme Thingets Luſt og at baade Sagen bedſt. Jeg ſkal ganſke kort fremſtille, hvorledes de Indſtillinger, der foreligge Landſthinget fra Udvalgets Fleertal, forholde ſig til, hvad der tidligere er forhandlet og vedtaget her i Thinget.

Jeg gaaer ud fra, at Landſthingets Fleertal, til hvilket jeg ſelv hører, har ved Værnepligtsloven villet ſørge for, at ingen ordinerede Geiſtlige af Folkekirken eller dertil ſvarende Geiſtlige af anerkjendte Troeſamfund ſkulle komme til at gjøre Krigstjeneste, enten ved Fredsøvelſer eller i virkelig Krig. Der har Thingets Fleertal været enig med Regjeringen, thi Regjeringens i det oprindelige Lovudkaſt og derefter flere Gange ſenere fremsatte Forſlag kan ikke have nogen anden Mening end at gjøre det muligt at holde Præſterne borte fra Combattanternes Række. Den Henſigt, man ſaaledes havde, blev beſtemt og fuldstændig opfyldt ved det, der ved eneſte Behandling i Landſthinget blev vedtaget, og ſom ſluttede ſig til den hidtil beſtaaende Lovgivning; derved blev det ſlaaet faſt ſom Princip, at den Geiſtlige overhovedet ikke kan gjøre Krigstjeneste. Dette Forſlag, hvortil jeg under den hele Forhandling kun har ſluttet mig ſubſidiært, har imidlertid, foruden at det ikke var muligt paa Baſis deraf at komme til en Overeenkomst enten med Folkethinget eller med Regjeringen ſelv, der havde ſtillet ſig paa et andet Standpunkt, ogſaa i og for ſig viſe Betænkneligheder. Den første er den, at efter den nye Hærorde af 1867 vilde en ſaadan abſolut udtalt Sætning om de Geiſtliges fritagelſe for Værnepligt, naar der ikke kommer nogen anden Beſtemmelſe til om ſelve Ordinationen end den, man hidtil har havt, let kunne give Anſtød; thi i ſaa Fald vilde en meget tidlig Ordination kunne aldeles fritage for Værnepligtens Opfyldelſe, idet det efter den hidtilværende Ordning er tilladt, at Præſter ordineres, naar de ere 25 Aar; ja, de kunne jo endog ved kongelig Diſpenſation, ſom kan gives i Henhold til Grundloven, ordineres tidligere. Nu er det vel ſaa, at der for Diebliffet ikke er Udſigt til, at Noget vil blive ordineret til Sognepræſt eller engang til Catechet, ſom ikke er temmelig langt ude over de 30 Aar; men, derſom der kommer en bedre Tid — bedre ikke blot for de theologiffe Candidater, men ogſaa for Kirken — ſaa at Mænd i en friſk og kraftig Alder kunne blive ordinerede til geiſtlige Embeder, ſaa vil det, jeg nævnte, kunne indtræde, og ſelv under de